

פרוטוקול מס' 259

מישיבת ועדת העבודה
יום ג', כ"ה בשבט תשל"ו - 27.1.1976, שעה 13.30

ג כ ח ו:

חברי הוועדה:
ש. ארבל-אלמוזלינג - היו"ר
י. ז'אמייר
ל. דיציאן
ד. לוי

מוזמנים:
א. באר - ראש עיריית באר-שבע
ד. אלפנדרי - סמנכ"ל משרד השיכון
ג. גורדון - משרד השיכון, מחוז הדרום
ע. שורץ -
ד. גרניאל - נציגי הזוגות הצעירים
י. בוקובזה -
ס. טבוק -

מזכיר הוועדה: ס. טשולם

רשמה: ע. הירשפלד

סדר-היום: 1. שביתת הרעב של זוגות צעירים בבאר-שבע והצורך לפתור את בעיית שיכונם. הצעה לסדר-היום של חבר הכנסת ד. לוי.

2. תלאותיו של זוג צעיר להגיע לקורת-גג. הצעה לסדר-היום של חבר הכנסת י. ז'אמייר.

1. שבידת הרעב של זוגות צעירים בבאר-שבע והצורך לפתור את בעיית שיכונם. הצעה לסדר-היום של חבר הכנסת ד. לוי
2. תלאותיו של זוג צעיר להגיע לקורת-גג. הצעה לסדר-היום של חבר הכנסת י.ז'. אמיר

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליני: אני פותחת את הישיבה וסקדמת בברכה את ראש העיר באר-שבע, את נציגי משרד השיכון ואת נציגי הזוגות הצעירים מבאר-שבע.

על סדר-יומנו שתי הצעות לסדר-היום שהועלו בכנסת על-ידי חברי הכנסת ד. לוי וי.ז'. אמיר. מאחר ששתי הן מתייחסות לאותו נושא, אני מציעה שנשלב בהן את הדיון. שתי ההצעות מתייחסות לענין שיכון זוגות צעירים בבאר-שבע, וכמוכן שהוא קשור בתופעות שהתלוו באחרונה לשביתת-רעב, שביתת-שבת, פלישות וכו'. אנו נשמע היום את ראש העיר באר-שבע, את נציגי משרד השיכון ואת נציגי הזוגות הצעירים, אבל קודם-כל את בעלי ההצעות.

י.ז'. אמיר: אני חושב שאנו צריכים לחלק את הדיון לשני חלקים. חלק אחד הוא הבעיה הקוגרטיבית הנוצרת של הזוגות הצעירים בבאר-שבע, והחלק השני הוא בעיית הזוגות הצעירים בארץ כולה, שעליה יש לדון בכובד-ראש ובצורה מסודרת. אני מציע שהיום בדון רק בנושא של זוגות צעירים בבאר-שבע, ובשלב שני בדון בקומפלקס כולו.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליני: אנקט את ראש העיר להציג את הענין.

א. גאנני: גברתי היושבת-ראש, ועדה נכבדה. אפתח במה שאינני רוצה לשעוץ. אינני טוען בשם הקבוצה היושבת כאן וחבריה ששבתו. אני טוען בשם כלל הזוגות הצעירים בבאר-שבע, שהחברים כאן מהווים חתך. במלים אחרות, אינני אומר לתת להם מפני שהם שבתו, ולשווים להם לא לתת מכיוון שהם לא שבתו. (ב) אינני חולק על המדיניות הבסיסית של משרד השיכון ושל ממשלת ישראל לתת עדיפויות לאיזורי פיתוח. פירוש הדבר, אני עדיין טוען שתנאי הדיור בבאר-שבע צריכים להיות קלים, טובים ונוחים יותר מאלה של תל-אביב, והתנאים שייבתנו בירוחם ובמצפה-רמון צריכים להיות טובים ונוחים מאלה שבבאר-שבע. זוהי מדיניות של הממשלה שמקובלת עלי, ואני חושב שהיא מקובלת גם על חברי במועצת העיריה. יחד עם זאת אני טוען שהפרופורציות אינן זכורות. זאת אומרת, התנאים שביתנים באופקים ובעיר אינם מספיק טובים כדי למשוך את האיש מתל-אביב, ואפילו משכונת התקווה; אבל הם מספיק טובים כדי למשוך צעירים מבאר-שבע. את זה צריך לשאוף לתקן. במלים אחרות, הפער בין תל-אביב לבין באר-שבע הוא מצומצם לעומת הפער בין באר-שבע ליתר ערי הפיתוח. יוצא, אפוא, שזוג צעיר אשר גדל בתנאים קשים, נאמר לו להתחיל מחדש במקום אחר. ההטבות שניתנות בבאר-שבע לעומת מרכז הארץ הן קטנות ומצומצמות ויש צורך לשפר אותן כדי שהדבר יהיה בהישג ידם של הזוגות הצעירים בבאר-שבע.

באר-שבע היא העיר הגדולה היחידה במדינת ישראל שהוקמה לאחר מלחמת העצמאות, וש-85% מתושביה הם אנשים שעלו ארצה לאחר מלחמת השחרור, או נולדו לזוג הורים שעלו לאחר מלחמת השחרור. פירוש הדבר, אלה הם אנשים שהתחילו עם כל מה שכרוך בראשונותם הם לא הביאו אתם רכוש, הון או ציוד; התחילו את חייהם בעיר באוהלים, במעברות, במבנים ישיבים, ולאט-לאט צמחו. הם לא הספיקו לצבור בכסים כפי שישוּב יותר ותיק ויותר מבוסס הספיק לצבור. פירוש הדבר שאותו מנהל עבודה בסולל-בונה שגר בבאר-שבע, יכול לתת לבנו פחות משיכול לתת חברו מנהל עבודה בסולל-בונה בתל-אביב.

א. באורי

מחירי הדירות להשכרה בבאר-שבע גבוהים יותר ממחירי הדירות להשכרה בתל-אביב, ויש לכך כמה סיבות. א) הדירות הן קטנות ואי-יפשר להשכיר חלק מהן. עד היום למעלה מ-60% ממספר הדירות בבאר-שבע הן בנות חדר עד 2½ חדרים. מי שמוכן להשכיר חדר בדירתו, יש לו הרבה קופצים. ב) הממוצע של מספר הנפשות במשפחה בבאר-שבע הוא גדול מזה שבמרכז הארץ. אם נגזר על זוג לחיות עם הורי הבעל או האשה למשך שנה, הדבר אינו דומה למה שנעשה במרכז הארץ, בדירות גדולות עם משפחות קטנות. משמחה שגרה בדירה בת 4 חדרים ולה שני ילדים, אם היא מכביטה את הזוג הצעיר לדירה זה לא נוח, אבל זה ניתן. אבל לגור בדירה בת 2 - 2½ חדרים ולמשפחה 6 נפשות, כל יום הוא סינור. אינני יודע אם תקבלו את דברי או לא, אבל אני יכול להוכיח אותם בעובדות.

יוקר החיים בבאר-שבע גבוה מזה שבתל-אביב או במרכז הארץ. מדובר במחירי פירות, ירקות, לבוש, ובכלל לחיות בבאר-שבע עולה יותר. לעומת זאת, סיכויי של איש צעיר להשיג עבודה נוספת בבאר-שבע או להגדיל את הכנסתו מעבר לשעות העבודה על-ידי מציאת עבודה נוספת, הם מצומצמים. לכן נתקלנו למשל בתופעה, שאנשים צעירים חוששים להתליף מקום עבודה ולשפר את התנאים, כי אותו אדם עושה מיד חשבון שבקרוי הוא יצא למילואים לתקופה של חודשיים, ואם הוא לא יסתדר במקום העבודה החדש לא יהיה לו לאן לחזור. כל הדברים האלה יחד אינם מתורגמים ללשון הקריטריונים של העזרה שנותן משרד השיכון.

אני חוזר ואומר, אני בעד פיזור האוכלוסיה, אני רוצה שאת ירוחם ואופקים גאכלש גם מתושבי באר-שבע, אבל קודם-כל בתושבי תל-אביב. נוצר היום מצב, שהיום באים לשם אלה שלא מצאו דירות בבאר-שבע. הוזגות הצעירים אינם נושאים עיניהם לגדולות. הם אינם מבקשים וילות. הם מוכנים לא לקבל דירות חדשות. הם רוצים דירות בגודל על 60 מ"ר, או אפילו 60 - 50 מ"ר. הדירות לא חייבות להיות חדשות, או במחיר שניתן לרכוש אותן או בתנאי שכירות שהם יוכלו לעמוד בהם, כדי לאפשר להם לקיים משפחות, להוליד ולגדל ילדים, לשרת את המדינה ואת צנאיה.

י. ז. א. אמיר: בתוכנית משרד השיכון לזוגות צעירים שיצאה באוגוסט 1975 כתוב במקור שלבאר-שבע יש מספר ביקוד של 800 - 990 הלוואה בסכום של 95,000 ל"י, וכך זה הולך מ-1,000 ל"י - 1,900 ל"י.

ד. אלפנדרני: זו טעות דפוס.

י. ז. א. אמיר: לגבי מנשרת-ציון, ירושלים, כתוב 80,000 ל"י במקור, מ-800 עד 990 וזה הולך כך עד 1400 ויותר. בתיקון זה השתנה. בדף תיקון בבאר-שבע היום זה 80,000 במקום 95,000, ובירושלים 95,000 במקום 80,000.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזליני: כי ירושלים היא איזור פיתוח א'.

א. גאנני: האם גתת דעתך כמה יצטרך לשלם הזוג החזר להלוואה בסך 90,000 ל"י?

י. ז. א. אמיר: אתן לכם דוגמה של אדם שקיבל משבנתא בסך 95,000 ל"י. במשך שלוש השנים הראשונות, 1975 - 1978 הוא משלם 860 ל"י לחודש; בשנתיים הבאות - 1,202.38 ל"י לחודש; בשנים 1982 - 1989 הוא ישלם 1,298.59 ל"י לחודש, וב-1990 הוא ישלם 1,935.81 ל"י. זה למעשה 50% מהשכר הממוצע במשק לעובד שכיר.

ד. לוי:

אני מציע שלא ניכנס בעת לדיון או לשיחה על שינוי הקריטריונים, כי בזה לא גשיג את המטרה שלשמה העלינו את הצעותינו. ניסינו להתרכז בבעייה הספציפית של הזוגות הצעירים בבאר-שבע ששבתו, ועצם העובדה ששר השיכון לא הציע להוריד את הצעתנו מעל סדר-היום והעביר אותה לוועדת העבודה, מהווה ביטוי מובהק והודאה, שיש בדעת משרד השיכון לעשות כדי לפתור את בעייתם מבלי לפגוע בקריטריונים הארציים שהוא קבע.

הזוגות הצעירים ששבתו אינם מן המפונקים, למרות מצבם הסוציאלי. הם אינם מקרי פעד, אבל גם לא אנשים שיש ביכולתם לעמוד בתשלומים הדרושים לפרעון משכנתא וכיוצא בזה. מאחר ולפנינו בעייה סוציאלית גרידא, ומתפנות דירות לא גדולות, אני סבור שמאז ועד היום נערך משרד השיכון ואנשיו כדי להביא לפני הוועדה הצעה לפתרון הבעייה, ואני מציע שנשמע מה בפי בציגי משרד השיכון.

ד. בוביאל:

חלק בינינו מבין את המצב הכלכלי וחלק מבין אותו פחות, אבל בסך-הכל אנו רוצים להתמקד בדרישה לגיטימית האומרת שכל זוג צעיר יקבל קורת-גג. מדובר בזוגות צעירים שאין ביכולת הוריהם לתת להם את הדחיפה הראשונה קדימה, כפי שציין כבוד ראש העיר. המצב בבאר-שבע היום הוא כזה, שבידי 54% בעיר יש תעודות זכאות של משרד השיכון, והם אינם יכולים לממש אותן. משיחה שקיימתי עם אנשים במשרד השיכון, מסתבר שהמשכנתא שזכאים לה ממשרד השיכון מתחלקת לשני סכומים. סכום של 50,000 ל"י להחזר של 750 ו-930 לחודש, וזאת בהתחשב בניקוד שהזוג צבר. הסכום השני הוא 80,000 ל"י, ותנאי ההחזר מתחילים מ-630 ל"י - שוב, בהתחשב בניקוד שהזוג צבר ובמצבו הסוציאלי.

ד. לוי: זה עדיין לא הכל, כי אתם זקוקים לעוד הלוואות.

ד. בוביאל:

ההסתדרות בנתנת הלוואה עד 15,000 ל"י בהחזר של 280 ל"י לחודש, וכאן כמעט נגמרות ההלוואות הזולות. קיימות כמובן ההלוואות היקרות שהבנקים בנותנים, שמיותר לציין אותן.

כאמור, לא נגסה לתקוף את הקריטריונים, אבל אם תקיימו על כך דיון, אני בטוח שתגיעו למסקנה שהקריטריון היום אינו מספיק תקף. לצערי, ניתן לסלף את רוב הפעיפים בקריטריונים של משרד השיכון. בצורה זו הזוג עובר על החוק, ואנחנו איננו רוצים לעבור על החוק. ניתן לסלף את החוק ולקבל ניקוד גבוה, ובצורה כזאת "גהנים" הרבה זוגות, אם בבאר-שבע ואם במקום אחר במדינה.

בשנתיים האחרונות עלו מחירי הדירות בבאר-שבע ב-250% - 300%, כאשר תנאי ההחזר עלו פי כמה. לעומת זאת השכר לא עלה באותה מידה. התנאים בעשים קשים מיום ליום, ואפשר לבסות למצוא את המביעים לכך, כאשר סמכויותיו של מנהל המחוז - שבעבר יכול היה לפתור בעיות ספציפיות - היום גשלו ממנו. נוסף לכך יש הקשתה של המנגנון הביורוקרטי במשרד השיכון, כאשר הזוגות הצעירים הפכו להיות מספרים. כאשר שבתו הצענו הצעות, שלא אתיחס אליהן כעת; הן נדחו, והיום למעשה אנו עומדים בצעד הראשון שבו התחלנו, שאין טיפול.

ד. אלפנדרני:

אפתח בהערה אישית. בחלק מן המקרים שבהם הדברים הגיעו לכלל משבר, בדרך-כלל הייתי בתמונה יחד עם מנהלי המחוזות, והמקרים לא היו רבים. בכל מקום שהיה צורך להיפגש עם אנשים וללמוד בעייה של ישוב מסויים, עשינו את הדברים עד כמה שאפשר במהירות כדי לתת את הטיפול המביע לא

ד. אלפנדרי

משום שגוצר מעבר, אלא מאם יש דברים שצריך לשנותם, צריך לשפל בהם.

בפגשתי עם קבוצת הזוגות הצעירים, שראש העיר אינו מתייחס אליה במיוחד, זה היה ערב המאורעות החריגים, והתקיים אתם דיון. השתתף גם בציג העיריה, מר עובדיה רבי. הרגשתי היתה שאנו מדברים עם קבוצה נחמדה שיודעת להציג את דבריה ושומעת גם מה מסבירים לה, וכל מה שצריך הוא לבנות וללבוז את הדברים עד הסוף וללכת בדרך מכובדת. אז הסתבר שהדיבורים היו לחדוד והפעולה לאחד. לאחר שקבלתי את הרושם שיש הבנה לענין, וצריך לברר את העובדות, הקשר בותק. מישהו בחר בדרך האחרת, ואני מצטער על התוצאות.

ראש העיר והזוגות הצעירים יודעים, שמאז שהונהגה שיטת הביקוד ופרסום הקריטריונים, אנו משפלים בזוגות הצעירים פחות בסיוע משפחתי ישראל. רצינו להגיע לשישה אובייקטיבית - רכאן אני מגיע לבקודה השניה - שאומרת, כאילו המעבר לשישה שבה יש קריטריונים והם עובדים במחשב ובצורה השלילית כל אדם הופך להיות מספר, היא שישה לא טובה, לעומת השיפול האישי בכל אחד. אני מזכיר לוועדה, שהשיפול האישי בכל אחד משמעותו היתה באותה תקופה, שכל מי שהיכה את הפקיד, קיבל יותר. גם היום יש בתוך הקבוצות השונות אדם שהוא אליים יותר והשני פחות. לכן, המערכת הזאת שאומרת כאילו השיפול האישי הוא דבר טוב, מול השיפול הממלכתי עם מערכת קריטריונים הוא דבר רע, בכך רוצים להתזיר אותנו שנתיים אחרה. אנו יודעים שצריך לגשר על מערכת קריטריונים ממלכתית עם בעיות אישיות, ולא תמיד השיקול הוא בידי המתוזה. אם אדם גרשם ובינתיים אשתו בכנסת להריון, זה מקרה שמקבל עדיפות ראשונה. אבל אם לוקחים אדם שיש לו 400 בקודות, והוא חושב שמגיעה לו דירה בשכירות, אז בימת צריך לבדוק היטב את המקרה שמא הענין השתבש, ויש מקרים שזה געשה. יש לקחת בחשבון מקרים חמורים של מחלה אצל אחד מבני המשפחה, כמו ביתוח לב פתוח והמצב שלאחר-מכן, או טיפול בדיאליזה וכו'.

המצב בבאר-שבע הוא בערך כזה. כאשר הונהגה תוכנית הסיוע לזוגות צעירים, היה מבחן בין אלה שביקודם אובחן מתחת ל-800 בקודות, לבין אלה שביקודם הוא מעל 800 בקודות. בעידודו הנמרץ של מנהל המחוז ושל כל הגורמים האחריים שפעלו בענין, נבחן הענין מחדש במהלך שנת 1974/75, עם חלק מהנימוקים שהועלו כאן, והשיפה והכללים לגבי באר-שבע שובו ופורסמו בציבור. געשו שני שינויים עיקריים: (1) מה שהיה 40,000 ל"י הועלה ל-50,000 ל"י, ו-70,000 ל"י הועלה ל-80,000 ל"י. (2) הנהגנו את השיפה שבמסגרת מה שנקרא ותיקים בבאר-שבע, ששם ניתן לקבל הלוואה עד 70,000 ל"י, חלק מהזוגות הצעירים גם יוכלו לרכוש את אותן דירות ויקבלו סיוע בסכום של 70,000 ל"י. זו היתה רביזיה לגופו של ענין, ואני מניח שאם יש בבאר-שבע רוכשי דירות ותיקים, 150 מהם הם זוגות צעירים.

הבקודה הנוספת היא לגבי הזכאות לדירות בשכירות מתפנות. הכלל הוא, שהזכאות לדירות בשכירות מתפנות היא מ-1400 בקודות ומעלה. אמרנו ש-1400 היא התחייבות גורמטיבית לקבוצות שהן יחסית חלשות. יחד עם זאת אמרנו שאם תימצאנה דירות מתפנות, שהן אינן מוצאות להטבת תנאי דיור, בגדלים המתאימים לזוגות צעירים, ככל שיהיו פתרונות כאלה נהיה מוכנים לרדת בניקוד. אנו חושבים שזה גם ביצול זכוון של משק הדירות. מה שקורה הוא, שבתנאים של מעבר משפחות מדירות קטנות לדירות גדולות יותר, מתפנות דירות בגודל 50 מ"ר, ואף משפחה לא תסכים לעבור אליהן, וגם אנחנו לא נציע למשפחה בת 6 גפשות להכנס לדירה כזו. אבל אינני חושב שזה צודק שזוג צעיר יפסול דירה כזו. יש שכונות שבהן הזוגות הצעירים אינם מוכנים לקבל דירה. אותן

ד. אלפנדרי

זוג צעיר אומר לנו שהם מוכנים להמשיך לגור אצל ההורים, או לשלם 500 ל"י שכר-דירה פרטי ולא לגור בדירה כזו. זו תופעה שקיימת לא רק בבאר-שבע, אבל אני מדגיש את הדבר, כי לפי האינפורמציה מהמחוז, יתכן שיתפנו 70 דירות כאלה ויש להניח שתוך 2 - 3 חודשים יקבל מנהל המחוז שהזכאות תרד ל-1200 ולא ל-1300.

בחנו את רשימת האנשים שפנו וראינו בחובן ~~קצרים~~ שניקודם 1290 או 1272, שמשפחותיהם היו גדולות בצורה בולטת, או בעייתיות לעומת האחרים. אמרנו, מאחר שכוונתנו בעתיד לרדת ל-1200 נקודות, אנו מוכנים להעביר מקרים שבאים ממשפחה בת 16 נפשות כבר היום כזכאים, ולא להמתין. בדמה לי שפיכחנו כך לעצמנו והודענו למחוז שהעבירנו נבדק ואושרו כזכאים לדירות בשכירות.

נקודה נוספת, והיא דומה - התקשרות הזוגות הצעירים עם חברות ציבוריות, שאנו מעודדים אותה. אמרנו שאם קיימת דרך כלשהי, שאינה משבה לנו את הקריטריונים, משרד השיכון יעשה הכל, אבל לא יחבר את זה עם החברות. פרוייקט מסויים שהחברים התעניינו בו בעיקר, על רקע בנייה להשכרה והוא פורסם בעתון, אלה דירות בגודל 60 מ"מ, 2½ חדרים, במחיר 117,400 ל"י. דברנו עם החברה ונאמר לנו, שבעקבות הסדרי מימון שלה עם משקיעים בחוץ-לארץ, החברה העבירה כספים לארץ, והחשב הכללי הסכים שהחברה תחלק את הכספים לתמיכה בפרוייקטים שהיא חושבת להשקיע בהם. הודעתי שהחברה מוכנה למסור את הדירות בעד תוספת של עוד 10,000 ל"י. דהיינו, מי שיש לו 50,000 ל"י, יקבל 60,000 ל"י, ומי שיש לו 60,000 ל"י יקבל 90,000 ל"י.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליגו: כמה דירות יש לחברה בבאר-שבע?

ד. אלפנדרי:

48 דירות.

על-כל-פנים, היקף הבעיה לפי הגתובים שבידינו, הוא פרובלמטי. אם מדובר בקבוצה של 35 זוגות, החתך שלהם לפי הגתובים שהועברו אלינו נראה בערך כך. הכנסתם של מרבית הזוגות געה בין 1,500 - 2,200 ל"י לחודש. הכנסתם של חלק קטן מהם נופלת מ-1,200 ל"י. בדמה לי שקבוצה זו, על-פי הניקוד, מתחלקת פחות או יותר חצי-חצי. זוהי החלוקה הרגילה בבאר-שבע, מה שמעל ל-800 נקודות ומה שמתחת לזה.

האינפורמציה לגבי כלל הזוגות הצעירים

בבאר-שבע היא זו: התפלגות הזוגות הצעירים לפי הניקוד היא, שעד 790 נקודות יש כ-530 - 540 זוגות; מעל 800 נקודות בהתפלגות רצופה דרך כל אמות הניקוד יש כ-600. מתוך 254 שנרשמו לרכישת דירות לתאריך הדירות הזה - 5.1.76, המבצעים הם בסדר-גודל של 130 מתחת ל-800 נקודות ו-135 מעל ל-800 נקודות. אני רוצה להדגיש, שברמת הניקוד של 1200 ומעלה גרשמו למכירת דירות 31 זוגות, מהם 7 זוגות עם 1400 נקודות שגם כן התקשרו לרכישת דירות. לפי מיטב ידיעתי, כל אלה שמעל ל-1400 נקודות והזכאים לדירות בשכירות, קבלו או חלק בתהליך קבלת פתרון. כל אלה שמעל לזה, אני מניח שידוע להם מועד קבלת הפתרון. אם יתפנו דירות במהלך החודשים הקרובים, בדעתנו להוריד את הניקוד ל-1200 נקודות.

אלה הדברים שרצינו למסור, וזה הדבר

הטוב ביותר שהצלחנו לעשות. יש עוד דבר שאנו מקפידים ולא מוותרים עליו והוא הסיוע לזוגות הצעירים והבחירה הניתנת בידיהם מבחינת הפתרון. זו נקודה מאד חשובה, כי היא עוזרת גם לנו לשלוש בחברות. יש גורם מתחרה וחשוב שאנשים ידעו שיש באפשרותם לקנות דירה מקבלן פרטי או מיד שניה.

ד. אלפנדרי

אני רוצה לומר לראש העיר באר-שבע שהבתובים מראים לגבי איזור פיתוח ב', שהם הישובים מסביב לבאר-שבע, כולל דימונה ואחרים, הפיוע שביתן שם הוא 80,000 ל"י מקסימום, והוא זהה לפיוע שביתן לקבוצות החלשות יותר בבאר-שבע. גם ההחזר בדימונה הוא 600 ל"י לחודש ובבאר-שבע 690 ל"י ו-490 ל"י. באיזור פיתוח ב' התקרה היא 80,000 ל"י, החזר 600 ל"י עד 430 ל"י, לפי הביקוד. אני מסכים שהפער הוא בנקודה זו. ההבדל הוא שבמקום שבו אנשים גמצאים מתחת ל-800 נקודות באיזור פיתוח מקבלים 80,000 ל"י ומחזירים 600 ל"י לחודש. בבאר-שבע מקבלים רק 50,000 ל"י ומחזירים 930 ל"י או 750 ל"י, בקבוצות שמוגדרות חזקות יחסית, יש אבחנה בין איזורי פיתוח.

א. גאורי: זאת אומרת שאדם רגיל, לא עשיר, יכול לקבל עד 50,000 ל"י ולהחזיר 900 ל"י לחודש.

ד. אלפנדרי:

גכרן.

א. גאורי:

אני חושב שזה עוול.

ד. אלפנדרי:

ההחזר החודשי שונה ב-50 עד 90 ל"י לחודש. הוא עולה גם באיזורי פיתוח.

ג. גורדון:

אני מכיר למעשה את הבעייה משני הצדדים. אני מכיר את המגבלות של משרד השיכון, ומכיר את הלחץ והצרכים של הזוגות הצעירים. איבני מתכוון להציע הצעות, כי יש זכרים שצריך לדון בהם במשרד השיכון. כל הזמן יש גמישות, כאשר ברור שהאמצעים הם בגדר בעלם. עם זאת אני רוצה לגעת בכמה נקודות עובדתיות, כי יכול להיות שבעטיין קרה מה שקרה. אני מדבר כעת רק על באר-שבע, כי אנו מתמקדים בנושא של באר-שבע. קודם-כל אנו צריכים לזכור שיש כאן הבדל וניגוד גדול בין באר-שבע ובין כל ערי הפיתוח הסוגרות אותה. הניגוד הוא בזה, שלמעשה בכל ערי הפיתוח אין בעייה עם זוגות צעירים. כל אחד שרוצה קורת-גג, מקבל קורת-גג. לרוב אלה דירות בשכירות, דירות יד שניה, כי בכל הישובים יש לבן דירות יד שניה ככל שאנו רוצים. לכן בבאר-שבע בוצר ניגוד, כי היא קרובה כל-כך לדימונה, אופקים ועוד, וכאן איבנו יכולים להציע פתרונות, כי אין לבן במצאי.

הנקודה השניה היא, שלמעלה מ-50% עדיין לא מצאו פתרון דיוור בבאר-שבע, ואיבני רואה פתרון כזה באופק. הסיבה העיקרית לכך היא עבין דמי ההחזר, שאני פשוט מציין אותה כעובדה. עברתי בין התברות וצמטר לי שיש אפילו ביטולים. זאת אומרת, אנשים לא עומדים בתנאי דמי ההחזר. בשבועיים האחרונים מסתמנת תופעה, כי המצב הכלכלי ברור לבן, והכסף היותר אצל הזוג הצעיר אינו מספיק למשרת דיוור. התופעה של דמי ההחזר מאד מדאיגה אותי, ובאופן מיוחד מספרם הגבוה של אלה שאין להם פתרון. אילו ל-50% היינו קוראים הקבוצה של בעלי האמצעים - גיחא; אבל מטבע הדברים אלה הן הקבוצות החלשות.

אני שמח לציין שרוב, או כל ההזמנות של 1973 גפתרו, אם כי לא בכל מקום בארז. הבעייה גפתרה, וגם כאן זה יוצר ניגוד מסויים, ובתוכנית 1973 בבאר-שבע דמי הכניסה במזומן היו 5,000 - 15,000 ל"י בערך, וההחזר היה 180 ל"י לחודש. יש לקחת בחשבון שהאחרונים נכנסו רק בחודשים האחרונים לדירות. יש כאן קונפליקט גדול בין תוכנית ישנה ותוכנית חדשה. זאת אומרת, לקבוצה הכבדה הזאת, לצערי איבני רואה כרגע פתרון, וגם איבני מצליח לעודד הרבה אנשים ללכת בבאר-שבע למקומות אחרים.

ג. גורדון

כדי שראש העיר יבין, וגם הזוגות הצעירים, אני מודע לכל הבעיות של אדם שגר במשק עזר וצריך לגדוד היום לעיר פיתוח. יש בזה קשיים. אני רואה את המצב ואני יודע שבכל ערי הפיתוח יש דירות, ולכן כאן הבעיה. ברור שהייתי מעדיף שלערי הפיתוח ילכו אנשים מתל-אביב ולא מבאר-שבע. מבחינתנו אנו עושים כרגע מאמץ למצוא לפחות עוד דירות יד שניה כדי להוריד את הניקוד. אני לא כל-כך אופטימי. אני יודע שמר אלפנדרי הנשיא לקנות כמה עשרות דירות כתוספת, אבל זה דבר קטן לעומת היקף הבעיה.

נקודה גוססת שרציתי לציין אותה כעובדה היא כמות הדירות בכלל בשוק הפרטי. האמת היא שבבאר-שבע יש מאות דירות בשוק החופשי שעומדות ריקות. הצרה היא שיש לזה שתי מגבלות עובדתיות. שאלתי את הזוגות הצעירים מדוע אינם הולכים לדירות אלה. מגבלה אחת, אולי מבחינתנו, היא שיכול להיות שהזוג יאבד במשך הזמן את הזכויות. הבעיה השניה היא שמי שמשכיר היום דירה, הוא עורך חוזה לשנה, ואחרי שנה הוא מתנה את המשך השכירות בהעלאת שכר-הדירה וכו'.

ל. דיציאן: כמה עולה שם דירה בת 2½ חדרים, יותר מאשר בתל-אביב?

ג. גורדון: כן. חלק גדול מהדירות האלה ניתן לרכישה. הפעולות אינן פשוטות, כי למערכת יש די הרבה השלכות, אבל כשאתה בא לראות מה הפתרון בשנות הקרוב, או אפילו בשנות הרחוק, לא רק לקבוצה שנמצאת כאן אלא לכל 500 או 600 הזוגות הצעירים, אני לא אופטימי. אולי בהמשך ואחרי דיונים במסגרת משרד השיכון אתייחס גם לנקודה זו. מצאתי לנכון להגלים את תוספת המצב בבאר-שבע. אין זאת אומרת שאין מקומות אחרים בארץ, אבל מאחר שאינני מופקד עליהם, לא אתייחס אליהם.

ד. בוניאל: אני רוצה להתייחס לכמה נקודות שהעלה

מר אלפנדרי בקשר לתוספת שנותן משרד השיכון ובקשר לשינויים. עם כל זה אנו נקלעים שוב לאותה בעיה. לזוג שיש 50,000 ל"י ועוד 10,000 ל"י, הוא צריך עוד 60,000 ל"י במזומן; ולזוג שיש 80,000 ל"י, אין לו להחזר חודשי, והוא נקלע לאותה בעיה בהתחשב במצבו הסוציאלי, שהוא גמור יותר. בקשר לערי הפיתוח, אני חושב שאנחנו כבר עשינו את חלקנו ועכשיו אנו רוצים גם להיבנות. באשר לבנין שנת 48 יחידות דיור בשכונ ד' צפון, הצענו שהדירה תינתן לנו בהלוואה של כ-90% מערך הדירה, בהחזר חודשי של 500 ל"י. לא קבלנו על כך תשובה ממשרד השיכון.

אין אמת בדבר שאנו מפונקים ואיננו רוצים לגור בשכונה זו או אחרת. אנו מוכנים לקבל עזרה ממשרד השיכון, דירות יד שניה בכל שכונה שהיא.

כאשר אנו מדברים על הורדת הניקוד, גם זוג שהוא איננו מקרה סעד, אבל גם לא בנים להורים עשירים, הזוג נמצא בקריטריון מסויים שמזכה אותו בשכום מסויים. הוא עדיין אינו מסוגל בקריטריון הקיים, גם אם תוריד את הניקוד ל-1000, להכנס לדירה בהלוואה של משרד השיכון. לדעתי נעשה כאן עוול לאותם זוגות צעירים שאינם מסוגלים לנצל את זכותם. הכסף שהם אמורים לקבל כמשכנתא מתגלגל ונושא רווחים, ולנקודה זו יש לתת את הדעת. אפילו אם אין דירות משומשות בבאר-שבע, אנו מציעים לבנות מעברות, נקודות מעבר לזוגות צעירים, אם זה על-ידי קרוונים או צריפוונים בשכונה טובה.

מ. טברק:

כל הזמן מדברים כאן על בקורות ומספרים, בזמן שאנו עוסקים בבני-אדם ובבעיות שפציפיות לזוגות צעירים, אזרחי מדינת ישראל שמלאו את חובתם. אני חושב שהמדינה חייבת לספק לנו את המינימום, לספק לנו קורת-גג. בתבענו למלא את חובתנו ומלאנו אותה. שירתנו בצנא וממשיכים לשרת במילואים, ואילו המדינה מתמקחת אתנו היום על בקורות. אני חושב שעוד לא היה דבר כזה.

הי"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

תראה מה שנעשה בעולם ואז תדע.

מ. טברק:

אני מצפה מהמדינה שלי להרבה יותר. אלה שזוכים סוף-סוף להגיע לניקוד גבוה של 1400 בקורות יכולים לקבל הלוואה מקפיטאלית, אבל מה עם היתרה? אני חושב שבמקרה זה משרד השיכון צריך לראות את בעיית הזוגות הצעירים בארץ ובכלל, ובבאר-שבע בפרט, מאותה זווית ראייה כפי שהוא רואה את בעיית העולים החדשים. איבני חושב שאנו זכאים פחות מהם לשיכון. לדעתי לא נעשה מספיק כדי לקדם את הפתרון, כי לא מתייחסים אלינו. הזלזול הוא הפגנת. הקריטריונים אותם קבע משרד השיכון מתעלמים מאפשרויותיהם של הזוגות הצעירים. אחד הגורמים לירידה מהארץ היא בעיית הדיור, וזו תופעה שמצערת אותי מאד כאזרח המדינה.

בבאר-שבע יש כ-1400 דירות בנזירות, חלקן ברשות משרד השיכון וחלקן ברשות "עמידר". 400 דירות משכירה חברת "עמידר", וכדאי שמשרד השיכון יבדוק את העניין.

ג. גורדון:

המצב הוא שכרגע ממתינים לדירות. כל מי שמוסר אינפורמציה כזאת, מוסר אותה על אחריותו, מבלי שהוא מכיר את הבעייה. יש דירות משני פוגים: סוג אחד אלה דירות יד שניה, שמחכות לשיפוץ. יש קרוב ל-200 דירות חדשות שמיועדות לעולים, בשלב של קבלה. תמיד יש מצב של עצירה ותיקונים חוזרים. אבל מלבד זאת אין אף דירה, אלא מצב של ממתינים.

ד. לוי:

מתי נממא דירות מתפנות, לדעתכם, יעמדו לרשותכם? את האינפורמציה הזאת יכולנו לקבל בכתב ולא היה צורך בדיון. השאלה היא אם יהיה פתרון לזוגות אלה או לא. אתה רואה תחזית קודרת מאד, אין לך פתרונות ל-50 זוגות צעירים שמצבם הסוציאלי הוא בכי רע, ואתה משאיר את העניין לדיון במשרד השיכון.

הי"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

מר גורדון אינו קובע את המדיניות, ואני מצערת שאתה פונה אליו בצורה כזו. המדיניות בקבעת על-ידי שר השיכון ועל-ידי הממשלה.

ד. לוי:

אני רוצה להיות שותף לדאגתו ולמאמצים כדי להפחית אותם. קיימת האלטרנטיבה שהציעו הזוגות הצעירים, אנו רוצים לקבל עליה תשובה. יש אלטרנטיבה שניה, צנועה יותר, לגבי דירות מתפנות. אנו רוצים לדעת כמה דירות יעמדו לרשותם ובעוד כמה זמן.

א. גארוני:

אני בטוח שמר אלפנדרי היה מרגיש עצמו שוב יותר אילו היה יכול לומר שאנו מקימים את הדירות, מורידים את המחירים והכל היה שוב ויפה, אבל המציאות היא אחרת. איבני רוצה לדבר על מצב הזוגות הצעירים במדינת ישראל בכלל, כשם שאיבני רוצה לדבר על מצבה של הקבוצה שהחברים מייצגים כאן. באופן כללי יש סימפטיה לאנשים שיושבים כאן. אני מכיר אותם כמעט אחד אחד ומכיר את בעיותיהם. מצד שני אני ער ומוזע לעובדה, שלהיות זוג צעיר היום במדינת ישראל זה אסון, כאשר באים ואומרים לך שעזרת הממשלה היא נהדרת, אבל חוץ מזה אתה צריך לגייס את ההשקעה

א. גאנדי

היסודית, אינני יודע מאין אפשר לביים את זה, ואחרי זה אתה צריך לפרוע את החובות ולקנות דברים לדירה.

לא יתכן שאין פתרון טוב יותר לבעייה. אני שמח לשמוע ממך אלפנדרי שיורידו את מספר הנקודות שיידרשו, במידה שתהיינה דירות מתפנות. שמחתי היתה שלמה אילו הייתי שומע שבשלושת החודשים הקרובים עומדות להתפנות עוד 30 - 50 - 100 דירות ועד סוף שנת 1976 תתפנינה כן וכך דירות. אבל אינני בטוח שבשנת 1976 תוכל לתת דירות בשכירות לאלה שיש להם 1500 נקודות, ואז איזה ערך יש להורדה?

העובדה שמאפשרים לזוג לבחור את הפתרון במסגרת הפכום שניתן לו, זה דבר טוב וחשוב, אבל כדאי שמשרד השיכון ירכז בידו גם אינפורמציה כדי לומר לו ממה ניתן לו לבחור.

קריטריונים זה דבר מצויין, וגם מחשב הוא מצויין. השאלה היא מה מכניסים לתוכו. אני חושב שהקריטריונים הקיימים עשו עוול לזוגות הצעירים בבאר-שבע.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: לא הקריטריונים, אלא השיבוץ של באר-שבע.

א. גאנדי:

מה שנקרא השיבוץ של באר-שבע גורם עוול לזוגות הצעירים שם, ואין לך הוכחה טובה יותר מזו, שלמעלה מ-50% מכלל הזוגות הצעירים של באר-שבע לא מצאו פתרון. אני חושב שזה חייב לצלצל בפעפון אזעקה באוזני שר השיכון, באוזני ועדת העבודה ובאוזני הכנסת כולה.

י. ז' . אמיר:

לדעתי, גם עיריית באר-שבע אינה מספיק יעילה כדי לשנות את השיבוץ. דרושה דחיפה מצדך במשרדי הממשלה כדי לקדם את העניין. אנו חייבים למצוא פתרון לבעיית הזוגות הצעירים בבאר-שבע, כי אי-אפשר ללכת למקומות אחרים. יש היום בבאר-שבע 200 דירות בגנינות, רוקות, ועוד 1200 דירות בגנינה לעולים חדשים. אני מאד מקווה שמחר יבואו המונים, אבל בינתיים אין, ואני חושב שלפחות 100 דירות כאלה אפשר לבקש ממשרד הקליטה ולתת אותן לזוגות הצעירים.

יש גם הרבה דירות למכירה בשוק החופשי. אני חושב שמשרד השיכון יכול לקנות את הדירות האלה בשוק החופשי ולהועיד אותן לזוגות צעירים, בבאר-שבע וגם במקומות אחרים. צריך רק שהמדיניות הזאת תצא אל הפועל. במקום לתת לאגשים אלה כל-כך הרבה כסף, אפשר לקנות ולמכור.

נציגי הזוגות הצעירים הציעו להביא גיבתיים קרוגות, שבהם הם מוכנים לגור בשכונה טובה, ויש מספיק שטח בבאר-שבע. דומני שבין נתניה לחיפה יש שכונה גדולה מאד עם קרוגות, שאף אחד לא גר בהם. כפתרון ביניים אפשר לקחת את הקרוגות האלה לבאר-שבע, עד שיימצא פתרון אחר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

נציגי רמת הגולן אמרו לנו שהם מוכנים לגור בקרוגות כאלה, ואין

לתת להם.

י. ז' . אמיר:

אנו צריכים לנוא בדרישה לפתור את הבעיות. יתכן שאנו צריכים הרבה קרוגות כאלה. הייתי רוצה שנשמע היום הצעה לפתרון הבעייה, כי אחרת כל מאמצינו לשווא.

ד. אלפנדרני:

יש בקודה עקרונית מאד. נגייה שמנהל המחוז יחד עם חברת "עמידר" ידעו שתוך שלושה חודשים יהיו ברשותם עוד 70 דירות לחלוקה, ואז אפשר לחלק אותן לבעלי הנקודות הגבוהות וגם לרדת ל-1200 בקודות. פירוט הדבר שהקבוצה הזאת ואחרים לא יהיו מרוצים, כי השיטה שלנו אומרת שאם יהיו עוד דירות, ילכו לשכבה הבאה, בעלי 1200 בקודות ומעלה ולחם ניתן את הדירות. זה יפתור בעייה של 3 - 4 זוגות צעירים בקבוצה שמלברים עליה. אינני רוצה שתהיה אשלייה. אם יהיו 300 דירות, אגו ביקש עד 800 ונחלק אותן ונלך בשיטה שקבענו.

דובר כאן על 40 יחידות דיור, עם מתן סיוע של 90% ממחיר הדירה. מחיר הדירה הוא 117,000 ל"י, ו-90% מסכום זה מגיע ל-96,000 ל"י, ואין לי פתרון לבעיית החחור. חריבית היא 7%, ובשוק היא מגיעה ל-34%. זאת אומרת, שעל דירה כזו במחיר 117,000 ל"י באלטרנטיבות שונות, מי שזכאי ל-80,000 ל"י, יכול לקבל מהחברה סכום בוסף של 10,000 ל"י, או אם הוא חייל משוחרר יקבל עוד 16,000 ל"י, או אם הוא חבר הסתדרות יקבל עוד 10,000 ל"י, ולחלופין כל חלק מזה. ישבתי עם הזוגות הצעירים ועשינו את החשבון. אם הוא מקבל 80,000 ל"י והלוואה מהסתדרות, ועוד, הוא יגיע ל-106,000 ל"י. דהיינו, אגו מגיעים למצב שאיננו שונה בדירות אלה מהמצב שהיה פעם 15,000 ל"י במזדמן. אלה הן העובדות ואני רוצה שהן תהיינה ברורות.

בתוך הקבוצה שדברנו אתה, בדמה לי שיש שני אנשים שהניקוד שלהם הוא די גבוה והכנסתם אינה מן הגבוהות. הם בשוואים ויש להם או אשה בהריון או ילד + הריון. נבדיקה במצא שהם בני משפחות גדולות מאד, שיש להם זכות לדירות של +3. קבלתי דיווח על כאלה שאמרו, שהם רוצים דירה בשכירות. אינני חולק על דעתם, יתכן שהם יודעים מה הם אומרים. אם זוג יוצא מתוכנית +3, יש לתת לו אפשרות של סיוע אחר.

לפי דיווחו של מנהל המחוז, בתוכנית הסיוע לוותיקים בבאר-שבע היתה תנועה מדאיגה של זוגות צעירים ומשפחות מערי הפיתוח הקרובות. נשאלת השאלה למה לא ליסוע לערוך בענין הצריפים והקרונים, הנועדה ודאי זוכרת את מה שעשו תושבי האספסופים של קרית-יובל.

א. גארני:

העירייה לא תרשה להקים מעברות חדשות בבאר-שבע. אני מסכים שיהיו קרובות, אבל לא מעברות.

ד. אלפנדרני:

אינני רוצה ליצור את הרושם, כאילו הבעייה שעומדת לפני משרד השיכון היא זוגות צעירים מול עולים חדשים. אם מישהו היה לוקח את התוכנית לזוגות צעירים ומפרק אותה, היה רואה שאגו צמננת בלחץ ציבורי ואיננו עומדים בו. אני חושב שבבאר-שבע חסרים היום פתולוגות של דירות בשכירות.

היו"ר ש. ארנלי-אלמוזלינו:

מהו המצב בערך מנחינת התחזית לגבי דירות מתפנות?

ג. גורדון:

אינני יכול לעשות תחזית, כי נושא המפתח הוא נושא עדין. אני צופה שתהיה ירידה. גם ערף היתה מאד מבוקשת וכרגע יש ירידה דראסטית. זאת אומרת, כל הרוות והצער מורגשים בערי הפיתוח, שבהן יש הרבה דירות מפגל שלא באו עולים.

בערך יש היום 200 דירות ריקות, כי לא באו עולים. זאת אומרת, נושא המפתח הוא שאין נושא של תחזית.

ג. גורדון

אני כן יכול לומר, שעם עזרה של המשרד ברכישות דירות מיד שניה, ועם
גושא שעכשיו אנו בתקופה הקרובה גם איכילסון ונאכלס בערך 150 משפחות,
זה ישחרר לנו דירות, וקשה לי לקבוע את הזמן שאנו נרד ל-1200 בקורות.
כרגע איבני רואה תחזית להגיע ל-1100 בקורות. ל-19 משפחות שעומדות
עדיין בתור יש 1300 בקורות.

לצערי, הבעיה מסובכת מאד בדירות
יד שניה, כי השיפוץ בהן לוקח זמן. אני רוצה עכשיו לזרז את תקופת
השיפוץ, ואם אצליח לקצר אותה בחצי, זה יהיה רבות. קושי שני הוא,
כשהאיש אומר שאת הדירה הזאת הוא איבן רוצה ואת השניה כן, מתנהל
משא-ומתן וגם זה לוקח זמן. אני יודע כמה בונים בבאר-שבע וכמה דירות
בערך גומרים בכל חודש, אבל אין לי תמונה מדוייקת כתוצאה מגושא
הירידה. הבעיה שאני רואה בבאר-שבע היא הבעיה של משפחות מרובות
ילדים ובעיית הזוגות הצעירים, והן לא פשוטות. כרגע יש בבאר-שבע קרוב
ל-3,500 יחידות. בסך-הכל זו כמות גדולה מאד של יחידות דיור, אבל
כשאני אומר את המספר הזה, זה מצב של יסודות, או של אפס עד מצב של גמר.

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזליבן: איך מתחלק המספר הזה?

ג. גורדון: יש בערך 1500 דירות לעולים וכל
השאר אשר לומר שזה ותיקים וזוגות
צעירים, כי היום זו כמעט אותה תוכנית.

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזליבן: אני רוצה לשכם בכמה משפטים.
היה טוב אמר ועדת העבודה, בגוכחות
כל האנשים יכלה לומר למשרד השיכון לתת כך ופך דירות כדי לפתור את
הבעיות. אבל לאחר הדיון הזה איבנו מגיעים למסקנה זו והתמונה
שנצטיירה בפנינו אינה חדשה. אנו חוזרים ודנים בבעיה זו כשאנו דנים
על מקום זה או אחר. כמעט כל שבוע אנו דנים בגושא של דיור לזוגות
צעירים ופיינוי משכנות עוני. הייתי חושבת לאמת אילו הייתי אומרת
שוועדת העבודה בדיון כזה היתה בוקשת עמדה לכאן או לכאן, וכשאנו דנים
על באר-שבע צריך לשנות קריטריונים לבאר-שבע. אני חושבת שאין תומכים
בוועדת העבודה, ואפילו לא חברי הכנסת אמיר ולוי, למדיניות מסוג זה.

בעיית הדיור של הזוגות הצעירים
התעוררה למעשה אחרי מלחמת ששת הימים. לאחר מלחמת ששת הימים הגיעו
למסקנה שצריך בכל-זאת לשייע גם לזוגות צעירים. לפני-כן כל אחד
הסתדר והגיע לקורת-גג בכוחות עצמו. אבל המדינה סבורה היתה שיש לשייע
לאותם בחורים צעירים, שכפי שנאמר כאן פטלאים את חובתם כלפי המדינה
ורוצים להיבנות בה. זה הגיע למימדים כאלה, שמדי שנה מקבלים 12,000
זוגות צעירים פתרונות מהמדינה, בצורת שונות, וזה דבר שלא היה בעבר.
אין ספק שככל שרוצים לתת יותר סיוע, מעגל הזכאים ילך ויגדל. כל זה
תלוי באפשרויות המדינה בידי המדינה. בשנת 1965, כאשר דובר על
משכנות עוני, אמרנו שהמדינה חייבת לתת קורת-גג לכל משפחה ולכל זוג.
אבל הסוגייה הזאת מוגבלת, כי העוגה היא אחת וצריך לחלק אותה בצורה
כלשהי. בינתיים תקציב משרד השיכון יקפץ השנה כמעט בחצי, ובמקום
7 מיליון שבנו בשנים קודמות, יבנו השנה 3 מיליון וחצי. עם זאת אמר
שר השיכון שהסיוע לזוגות צעירים לא ייפגע, וזה חשוב. לכן, אתם
כאזרחי מדינה באמנים חייבים להבין את המגבלות ולראות את הדברים
בפרופורציה הנכונה.

בהזדמנות זו אני רוצה לומר לנציגי
משרד השיכון, שהשיבוץ של באר-שבע על המפה הזאת אינו במקום הנכון.
גשאלת השאלה באיזה מקום צריך לשבץ את באר-שבע, לאור העובדה שכ-50%
מהזוגות הצעירים לא יכלו לממש את זכאותם. אם הם לא יכלו לממש אותה,
צריך לבדוק מחדש את הקריטריונים, ואת זה בעשה לגבי כל הקריטריונים

ש. ארבלי-אלמוזליגן

בכל הארץ. אבל הנושא של שינוי באר-שבע צריך להיבדק. אנו עוסקים בסוגייה זו, כי לפי זה יתכן הכל. תנאי התאזר אינם עומדים בשנים פרופורציה ליכולתו של הזוג הצעיר, והצורך בהתאמת שוה"בא לפמור את בצייתה של הקבוצה הזאת, אלא בדרך-כלל.

לדעתי, יש כמה דברים שצריך לבדוק על-מנת שנוכל בישיבה הבאה לומר שאולי יש התקדמות לגבי הפתרונות של באר-שבע. קודם-כל אני מבקשת שבסוף 2 - 3 שבועות מר גורדון יכין הערכת מצב יותר מדוייקת, על-מנת שנוכל לחזור על המתכונות שיעמדו לרשותכם תוך שלושה חודשים, כדי שתוכלו להוסיף את הניקוד ל-1200, או אפילו ל-1100. (ב) צריך לבדוק את ענין השיפוט. (ג) לגבי דירות סמיועדות לעולים חדשים, אנו רוצים לדעת כמה זמן הן עומדות ריקות.

בתהליך בנייה עומדות לרשותכם 1400 דירות. אני מבקשת שיחד עם משרד הקליטה תיבדק הסוגייה הזאת ותאמר לנו אם המספרים הקיימים כיום עומדים באותה תחזית לגבי העלייה הצפויה בחודשים הקרובים. אם לא, אולי ניתן להעמיד אותן לרשות משפחות להשבת תנאי דיור, ואת אלה להעמיד לרשות הזוגות הצעירים. דבר רביעי שאני מציעה לבדוק הוא, אם יש מעובדים כאלה שאין להם שמוש במקום אחר. אם כן, מה הן אפשרויות ההעברה. אני מסכימה עם ראש העיר לא להקים מעברה.

מ. שבוך: אבל יש דירות פנויות בבאר-שבע, וצריך לפרוח ולבדוק אותן.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליגן: אני מציעה שתיגש אל מר גורדון ותמסור לו את הפרטים. אולי הוא אינו יודע על קיומן.

אלה הם הדברים שאנו מבקשים לבדוק, ובישיבה הבאה שבקיים להמשיך הדיון בענין זה גראה אם ניתן לקדם את הנושא. אני מסכימה עם דברי ראש העיר, שאנו חייבים לראות את התמונה בכללותה לגבי כל הזוגות הצעירים בבאר-שבע, ואין לי ספק שצריך לדאוג לכולם.

ד. לוי: אני רוצה שבציגי הזוגות הצעירים יחזרו לבאר-שבע בהרגשה שיש סיכוי לפתור את בעייתם, ואכן נמצא פתרון לבעייה כאנבה זו. לא הייתי רוצה - ואני אומר זאת במלוא האחריות - שבגיע למצב בו יהיו מאות יחידות דיור המיועדות לעולים, בעוד זוגות צעירים מעוטי יכולת שמצבם קשה, אין בשבילם פתרון סוציאלי של דירות מתכונות. אני סבור שבענין כל-כך רגיש משרד השיכון צריך למצוא דרכים כדי ~~לפתור את הבעייה~~ (א) של 30 הזוגות הצעירים; (ב) או במיקשה אמת, גביא הצעה לפתרון בעייתם של אותם 50% של הזוגות הצעירים בבאר-שבע.

אני סווגה אל הזוגות הצעירים בבקשה להתאזר בסבלנות ולא ללכת באותה דרך בה הלכו. אגף סאמין באמונה שלמה שבסיכומי של דברי ועדת העבודה של הכנסת, עם העירייה ועם משרד השיכון נמצא את הפתרון לבעייתכם.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליגן: אני רוצה שלא תהיינה אי-הבנות. אגף מתייחסים לענין באהדה, במיוחד כשמדובר בזוגות צעירים. כולנו רוצים שהבעיות תיפתרנה. כולנו נעשה כמיטב יכולתנו, כולל הענין של דירות לעולים חדשים. אם יהיה צורך, נזמין לאחת הישיבות הקרובות גם את איש משרד הקליטה. אבל אינני יכולה להתחייב שהפתרון יימצא.

אני סודה לכם. הישיבה בעולה.